

Міністерство освіти і науки України
Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»
Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України
Національний університет фізичного виховання і спорту України
Львівський державний університет фізичної культури імені Івана Боберського
Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди
Харківська державна академія культури

ТЕНДЕНЦІЇ І ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ХОРЕОГРАФІЧНОГО МИСТЕЦТВА У КОНТЕКСТІ КУЛЬТУРНО-ОСВІТНІХ ПРОЦЕСІВ

Збірник матеріалів
II Всеукраїнської науково-практичної конференції
22-24 травня 2025 року

Полтава 2025

Синиця Т. О.

кандидат наук з фізичного виховання та спорту, доцент,
доцент кафедри хореографії і танцювальних видів спорту
*Національного університету «Полтавська політехніка
імені Юрія Кондратюка»*

ІСТОРИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ПОЯВИ ЧЕРЛІДЕНГУ ЯК ВИДУ СПОРТУ

Протягом всього періоду існування цивілізації, питання вираження підтримки групами людей завжди стояло доволі гостро. Варто лиш згадати натовпи людей, які активно вболівали за улюблених гладіаторів, викрикуючи слова підтримки із трибун колізею у Римі. Проте те, що ми розуміємо під підтримкою, або черліденгом (походить від англійського слова cheerleading - вираження підтримки, вболівання) станом на сьогодні з'явилося лише декілька сотень років тому. Але навіть за свою не дуже довгу історію, черліденг все ще знаходиться на стадії розвитку, створюючи при цьому нові дисципліни та види, які є цікавими для спостереження, тренування та участі [3].

Загалом, черліденгом називають діяльність, протягом якої учасники (так звані черлідери) підбадьорюють свою команду з іншого виду спорту, як от футболу, баскетбол тощо. Саме підбадьорення може варіюватися від скандування гасел до інтенсивної фізичної активності. Перформанс черліденгу як правило виконують з метою мотивації спортивної команди або розважання публіки. Проте протягом останніх 50 років черліденг модифікувався і перетворився на відокремлений вид спорту, який об'єднує мільйони спортсменів по всьому світу. Черліденговий виступ зазвичай триває від однієї до трьох хвилин і містить в собі елементи гімнастики, акробатики, танцю та вигуків [2].

Хоча черліденг сьогодні переважно асоціюється з жіночністю, оригінальні вболівальники були чоловіками. У другій половині 19-го століття, коли кількість відвідувачів студентських ігор зростала, були побудовані великі

стадіони, а глядачі були віддалені від ігрового поля. Уболівальники – або «лідери криків», як їх тоді називали – вигукували збоку, щоб підбадьорити глядачів і служити формою контролю над натовпом. До 1920-х років черліденг став формальним позакласним заходом для хлопців у середніх школах, коледжах і громадах по всій країні, пов'язаний з іншими духовними програмами, такими як оркестри, барабанщики та тренувальні групи, але відмінний від них. Як представники своїх шкіл і громад, уболівальники асоціювалися з такими рисами розвитку характеру, як дисципліна, співпраця, лідерство та спортивна майстерність [1].

На самому початку існування черліденгу, його представниками в основному були чоловіки. Проте у період Другої Світової війни, коли більшість чоловічого населення була залучена у бойових діях, до черліденгу почали доєднуватися жінки. По закінченню військових дій, черліденг так і залишився переважно жіночим видом спорту. Станом на сьогодні, близько 85% спортсменів в даному виді спорту представлено саме жінками.

Із зростанням популярності телевізійних трансляцій, про черліденг почав дізнаватися увесь світ, як результат, інтерес до черліденгу почав з'являтися не лише на території Сполучених Штатів.

Приблизно наприкінці 2000-х років спорт набув популярності за межами Сполучених Штатів у таких країнах, як Австралія, Канада, Мексика, Китай, Колумбія, Фінляндія, Франція, Німеччина, Японія, Нідерланди, Нова Зеландія та Велика Британія. Станом на сьогодні, цей спорт відносять до таких, що активно розвиваються і набирають популярності в усьому світі, хоча, з іншого боку, не можна стверджувати що черліденг є так само популярним як, наприклад, бейсбол чи баскетбол, які також походять із США [2].

2004 рік став культовим для розвитку міжнародного черліденгового руху, адже саме тоді був створений Міжнародний Черліденговий Союз – International Cheerleading Union (ICU). Дана організація офіційно стала керівним органом черліденгового руху по всьому світу в 2013 році, коли була офіційно визнана Sport Accord. Станом на сьогодні, ICU містить в собі

регіональні підрозділи черліденгового союзу, такі як ECU (European Cheerleading Union) та USA Cheer, метою яких є забезпечення безпеки спортсменам, сприяння розвитку та зростанню інтересу, а також глобальної участі у змаганнях спортсменів з усього світу [4].

В 2021 році черліденг зробив величезний стрибок вперед з точки зору світового визнання та розвитку, адже він був визнаний Міжнародним Олімпійським Комітетом, який наділив цей спорт Тимчасовий Олімпійським статусом. Протягом багатьох років, черлідери, тренери та вболівальники по всьому світу намагалися піднести цей вид спорту, тож отримання цього статусу можна вважати першим реальним кроком до того, щоб одного дня побачити черліденг в ряду інших Олімпійських видів спорту [4].

Тимчасовий Олімпійський статус означає, що черліденг визнано спортом олімпійського рівня, але в той самий час ще не включено до безпосередньої програми змагань. Іншими словами, це схоже на “випробувальний термін”, протягом якого Міжнародний Олімпійський Комітет перевіряє чи має цей вид спорту всесвітній попит, а також встановлює чи підпадає цей вид спорту під суворі стандарти комітету, за умови виконання яких спорт буде включено до переліку олімпійських.

Список використаних джерел:

1. Андрієнко Г., Шинкарук О., Литвиненко Ю. (2021) Біомеханічний контроль стійкості та рівноваги кваліфікованих спортсменок у черліденгу в дисципліні чер-данс- фристайл-дует методом стабілографії. Спортивна медицина, фізична терапія та ерготерапія. 2. 3–12.
2. Блажко Н.А., Шинкарук О.А. (2020) Компоненти підготовки кваліфікованих спортсменок у черліденгу. Молодь та олімпійський рух: зб. тез доп. 13-ї Міжнар. конф. молодих вчених [Інтернет]. 16 трав. 2020. Київ. НУФВСУ. 2020. 56-57.

3. Долбишева Н., Бузоверя А, Луценко І., Балджи І. (2022) Загальна фізична підготовленість черлідерів на етапі попередньої базової підготовки.

Спортивний вісник Придніпров'я. 2. 130-139.

4. Черліденг: Навч. Програма для ДЮСШ. Міністерство молоді та спорту України. Укл.: Г.С. Андрієнко, Ю.Ю. Крикун, С.В. Синиця, Т.О. Синиця, Л.Є. Тимошевська. (2017) Київ. 64 с.